

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 107/04-60

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Eduarda Báránaya a zo sudcov Juraja Babjaka a Ľubomíra Dobríka vo veci sťažnosti S. K., bytom K., zastúpeného advokátom JUDr. J. T., Advokátska kancelária, P., v ktorej namieta porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 52/92, na neverejnom zasadnutí 7. októbra 2004 takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 52/92 p o r u š i l základné právo S. K. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd.

2. S. K. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 20 000 Sk (slovom dvadsaťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Prešov p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky u k l a d á zaplatiť trovy právneho zastúpenia S. K. v sume 9 360 Sk (slovom deväťtisícristošesťdesiat slovenských korún) na účet jeho právneho zástupcu advokáta JUDr. J. T., Advokátska kancelária, P., do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Prešov j e p o v i n n ý uhradiť štátu trovy právneho zastúpenia v sume 9 360 Sk (slovom deväťtisícristošesťdesiat slovenských korún) Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky na účet do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Sťažnosti S. K. vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 107/04-27 z 23. júna 2004 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na konanie sťažnosť S. K., bytom K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. T., Advokátska kancelária, P., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 52/92. Sťažnosť sťažovateľa doručená ústavnému súdu 27. januára 2004 bola doplnená podaniami ustanoveného právneho zástupcu sťažovateľa doručenými ústavnému súdu 14. mája 2004, 3. júna 2004 a 19. júla 2004.

Vo svojej sťažnosti sťažovateľ uviedol, že v roku 1992 podal na okresnom súde žalobu vo veci „náhrady škody z pracovného úrazu“ proti Sociálnej poisťovni. Sťažovateľ

v ďalšom texte svojej sťažnosti poukázal na judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov a taktiež uviedol, že podľa neho zodpovedá za prietahy v predmetnom konaní iba okresný súd, ktorý síce po prvýkrát rozhodol rozsudkom v roku 1994, avšak toto rozhodnutie bolo zrušené odvolacím súdom a vec bola okresnému súdu vrátená na ďalšie konanie v roku 1995. Od tejto doby až do marca 1999, keď okresný súd do konania pribral znalca na stanovenie výšky škody, bol podľa sťažovateľa okresný súd nečinný. Znalcovi bola na vypracovanie znaleckého posudku určená okresným súdom dvojmesačná lehota na podanie znaleckého posudku, ktorú mu následne na jeho žiadosť okresný súd predĺžil do konca roka 1999. Okresný súd znalca nijako nesankcionoval ani napriek tomu, že posudok v predmetnej veci podal až v marci 2000. Vo veci konajúci sudca následne nariadil v predmetnej veci pojednávanie, na ktorom boli znaleckému posudku vytýkané závažné nedostatky, v dôsledku čoho okresný súd uložil znalcovi opätovne v dvojmesačnej lehote spracovať doplnenie znaleckého posudku. Znalec podal znalecký posudok v decembri 2000, pričom opätovne nedodrжал lehotu na jeho vypracovanie určenú okresným súdom. Ani v tomto prípade však okresný súd nevyužil svoju zákonnú možnosť sankcionovať znalca. Sťažovateľ podal v júni 2001 okresnému súdu návrh na nové znalecké dokazovanie, pretože doplnený znalecký posudok pre závažné pochybenia nemohol podľa neho slúžiť ako podklad pre rozhodnutie vo veci samej. V rokoch 2001 až 2003 okresný súd viackrát pojednával, avšak podľa sťažovateľa sa „*nejednalo o systematické a plánovité konanie*“, pretože okresný súd konanie vždy odročoval na neurčito a pojednával s veľkými prestávkami bez odôvodnenia. Sťažovateľ sa v roku 2001 písomne sťažoval na prietahy v súdnom konaní. V marci roku 2003 bol podaný kontrolný znalecký posudok a okresný súd rozhodol vo veci rozsudkom v marci 2004.

V predmetnom konaní musel okresný súd do konania opätovne priberať znalca na stanovenie výšky škody, a teda riešiť odbornú otázku, z čoho podľa sťažovateľa síce vyplýva, že „*sa nejednalo o jednoduchú vec*“, avšak ani napriek tejto skutočnosti sa podľa neho okresný súd nemôže zbaviť svojej zodpovednosti za prietahy v súdnom konaní. Znalca v predmetnom konaní ustanovoval okresný súd, stanovil mu lehotu na vyhotovenie znaleckého posudku, ktorú však znalec nikdy nedodrжал a okresný súd napriek tomu voči nemu neprijal žiadne opatrenia, na ktorých použitie ho oprávňuje zákon. Podľa názoru

sťažovateľa je celková doba konania od roku 1992 neúmerne dlhá a spôsobené prieťahy v konaní zaviniť len okresný súd, ktorý prieťahy „pripustil“ a neposkytol sťažovateľovi dostatočnú ochranu jeho práv, tak ako o to žiadal vo svojom návrhu.

Napriek tomu, že okresný súd v marci roku 2004 v predmetnej veci rozhodol rozsudkom, ktorým zaviazal žalovaného zaplatiť sťažovateľovi náhradu škody, dosiaľ toto rozhodnutie nebolo sťažovateľovi doručené (nemohlo teda ani nadobudnúť právoplatnosť a vykonateľnosť) a bolo vydané po neúmerne dlhej dobe.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ vo svojej sťažnosti žiadal, aby ústavný súd nálezom „určil, že v konaní na Okresnom súde v Prešove vedenom vo veci navrhovateľa S. K. v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 52/92, bolo porušené moje ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa článku 48 ods. 2, Zákona č. 460/1992 Zb., Ústavy Slovenskej republiky, v znení neskorších predpisov, a článku č. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, uverejnenej v Zbierke zákonov pod č. 23/1991 Zb., nakoľko Okresný súd v Prešove v uvedenej veci od roku 1992 doteraz právoplatne nerozhodol.

Ďalej žiadam, aby rozhodol o primeranom finančnom zadosťučinení mojej osoby v rozsahu 100 000,- Sk, ktorú sumu je povinný mi Okresný súd v Prešove zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Uvedené finančné zadosťučinenie požadujem z dôvodu spôsobenej majetkovej i nemajetkovej ujmy. Majetková ujma mi bola spôsobená tým, že doteraz bez rozhodnutia súdu mi nebola vyplatená náhrada za pracovný úraz. Nemajetková ujma mi bola spôsobená, tým, že nečinnosťou Okresného súdu v Prešove, ktorý od roku 1992, od podania návrhu doteraz právoplatne nerozhodol vo veci samej a ja som sa nemohol domôcť svojich práv. Týmto nekonaním súdu bolo ohrozené aj moje právo na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky“.

Sťažovateľ ústavnému súdu predložil taktiež fotokópiu listu č. Spr. 2240/02 z 11. júla 2002 preukazujúceho využitie účinného právneho prostriedku nápravy vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, a to sťažnosti na

prieťahy v konaní v zmysle § 17 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov.

Na základe výzvy ústavného súdu z 12. júla 2004 sa k sťažnosti sťažovateľa vyjadril podaním sp. zn. U 3011/04 z 26. júla 2004 okresný súd prostredníctvom svojho predsedu. V rámci svojho vyjadrenia vo veci predseda okresného súdu podrobne chronologicky opísal priebeh konania v predmetnej veci na tomto súde a v jeho závere uviedol: *„Spôsob, akým súd v konaní postupoval, bol spôsobom zákonným. Dávam do pozornosti ústavného súdu, že v priebehu konania dochádzalo k zámene účastníkov konania a rovnako aj k zmene samotného žalobného návrhu. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti navrhujem, aby ústavný súd vyslovil, že postupom Okresného súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 52/92 nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľa zaručeného článkom 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a článku 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd. Oznamujem ctenému súdu, že súhlasím s prejednaním veci bez ústneho verejného pojednávania.“*

Právny zástupca sťažovateľa vo svojom podaní zo 14. júla 2004 ústavnému súdu na základe jeho výzvy oznámil, že netrvá na konaní verejného pojednávania v predmetnej veci a súhlasí s upustením od neho.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania, ako aj z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania v predmetnej veci.

Dňa 29. júla 1992 sťažovateľ, zastúpený právnu zástupkyňou, doručil okresnému súdu svoju žalobu *„o poskytnutie náhrady za stratu na zárobku“*, v ktorej ako žalovaného označil Záhradnícky a sadovnícky podnik, štátny podnik, P. (ďalej len „žalovaný“).

Pokynom z 25. augusta 1992 nechal vo veci konajúci sudca zaslať rovnopis žaloby žalovanému na vyjadrenie. Žalovaný sa k podanej žalobe vyjadril vo svojom vyjadrení zo 7. septembra 1992 doručenom okresnému súdu 8. septembra 1992.

Pokynom z 3. novembra 1992 zákonný sudca vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľa, aby v lehote 10 dní presne rozpísala, ako dospela k sume uplatnenej v petite návrhu. Právna zástupkyňa sťažovateľa reagovala na výzvu okresného súdu listom z 1. decembra 1992 (doručeným 4. decembra 1992).

Pokynom z 26. januára 1993 bola podpredsedníčkou okresného súdu predmetná vec pridelená na ďalšie konanie predsedovi senátu JUDr. J. A.

Zákonný sudca pokynom z 9. februára 1993 nariadil termín pojednávania na 31. marec 1993 a vykonal ďalšie úkony súvisiace s prípravou pojednávania.

Pojednávanie konané na okresnom súde 31. marca 1993 bolo po vypočutí sťažovateľa a právnej zástupkyne žalovaného odročené na 31. máj 1993.

Okresný súd 31. mája 1993 uznesením odročil pojednávanie na 9. august 1993 s tým, že upovedomí o jeho konaní právnu zástupkyňu sťažovateľa, a súčasne uložil právnej zástupkyňi žalovaného zaslať okresnému súdu viaceré listiny.

Listom zo 7. júla 1993 poslala zástupkyňa žalovaného podklady vyžiadané okresným súdom na pojednávaní 31. mája 1993.

Pojednávanie konané 9. augusta 1993 okresný súd uznesením odročil na 20. október 1993 za účelom oboznámenia sa s predloženými dokladmi a prepočtu priemernej mzdy sťažovateľa.

Na pojednávaní 20. októbra 1993 okresný súd uznesením nariadil vzhľadom na rozporné stanoviská účastníkov konania znalecké dokazovanie v predmetnej veci.

Podaním z 22. novembra 1993 (doručeným 23. novembra 1993) sťažovateľ prostredníctvom svojej právnej zástupkyne rozšíril svoj návrh o náhradu za stratu na zárobku v období od 1. novembra 1992 do 31. októbra 1993.

Pokynom z 28. januára 1994 nechal vo veci konajúci sudca vykonať viacero úkonov smerujúcich k príprave pojednávania v predmetnej veci, ktoré súdna kancelária realizovala 1. februára 1994.

Na výzvy okresného súdu z 1. februára 1994 v priebehu mesiaca február 1994 odpovedali EKOTECHNA, P., Regionálna národná poisťovňa P., žalovaný a Národná poisťovňa B.

Pokynom z 26. apríla 1994 vo veci konajúci sudca nariadil termín pojednávania na 29. jún 1994, nechal naň predvolať účastníkov konania, právnu zástupkyňu sťažovateľa a súčasne pokynom súdnej kancelárii nechal vykonať úkony smerujúce k príprave pojednávania v predmetnej veci.

Na výzvu okresného súdu odpovedala EKOTECHNA, P., listom z 27. mája 1994, v prílohe ktorého okresnému súdu zaslala aj kópiu pracovnej zmluvy uzatvorenej so sťažovateľom. Dňa 2. júna 1994 bola okresnému súdu doručená odpoveď od Národnej poisťovne B. z 25. mája 1994.

Pojednávanie konané 26. júna 1994 bolo po vypočutí účastníkov konania odročené na 30. jún 1994 za účelom vyhlásenia rozhodnutia v predmetnej veci. Okresný súd 30. júna 1994 rozhodol rozsudkom č. k. 17 C 52/92-105.

Sťažovateľ podal proti rozsudku z 30. júna 1994 listom z 25. júna 1994 (doručeným okresnému súdu v ten istý deň) odvolanie. V uvedenom podaní okresnému súdu taktiež oznámil, že 1. augusta 1994 odvolal splnomocnenie svojej doterajšej právnej zástupkyne a v lehote 30 dní ešte doplní dôvody svojho odvolania.

Listom z 23. septembra 1994 sťažovateľ okresnému súdu oznámil zmenu svojej adresy, ako aj skutočnosť, že svoje odvolanie ohľadom dôvodov už nebude dopĺňať, a žiadal o „rozhodnutie v zmysle odvolania“.

Vo veci konajúci sudca nechal pokynom zo 14. septembra 1994 doručiť podané odvolanie žalovanému spolu s výzvou na vyjadrenie k nemu v lehote 7 dní.

Zástupkyňa žalovaného sa k podanému odvolaniu vyjadrila listom z 26. októbra 1994, v ktorom navrhla rozsudok z 30. júna 1994 potvrdiť.

Pokynom z 22. novembra 1994 nechal vo veci konajúci sudca vyhotoviť predkladaciu správu pre Krajský súd v Košiciach na rozhodnutie o podanom odvolaní. Krajskému súdu v Košiciach bol spisový materiál v predmetnej veci doručený 30. novembra 1994.

Vo veci konajúci sudca Krajského súdu v Košiciach pokynom zo 6. apríla 1995 nariadil v predmetnej veci termín pojednávania na 9. máj 1995 a nechal naň predvolať účastníkov konania.

Krajský súd v Košiciach na pojednávaní 9. mája 1995 uznesením č. k. 18 Co 144/94-124 rozsudok z 30. júna 1994 v napadnutej časti zrušil a v tejto časti vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Spisový materiál v predmetnej veci bol okresnému súdu následne doručený 19. júna 1995.

Podpredsedníčka okresného súdu pokynom z 24. júna 1995 pridělila predmetný spisový materiál JUDr. B. K.

Pokynom z 10. júla 1995 nechal vo veci konajúci sudca doručiť uznesenie z 9. mája 1995 účastníkom konania.

Okresný súd na základe pokynu zákonného sudcu z 24. júla 1995 nechal sťažovateľa a jeho právnu zástupkyňu (v tom čase už sťažovateľa nezastupovala) vyzvať na upresnenie adresy žalovaného v lehote 15 dní.

Sťažovateľ podaním z 15. augusta 1995 oznámil okresnému súdu novú adresu žalovaného. Okresný súd následne na základe pokynu zákonného sudcu z 23. augusta 1995 doručil uznesenie z 9. mája 1995 žalovanému.

Spisový materiál v predmetnej veci bol 2. novembra 1995 pridelený na ďalšie vybavenie Mgr. M. M.

Pokynom z 31. januára 1996 nechal vo veci konajúci sudca vyzvať žalovaného, aby mu v lehote 20 dní predložil mzdové listy sťažovateľa za obdobie rokov 1979, 1980, 1991 a 1992 do doby skončenia pracovného pomeru so sťažovateľom a súčasne aby mu v tej istej lehote oznámil presné označenie ich organizácie, ako aj jej právnu formu.

Pokynom zo 7. februára 1996 nechal vo veci konajúci sudca zaslať opätovne výzvu z 31. januára 1996 Mestskému úradu Prešov (ďalej len „mestský úrad“), odboru vnútornej správy. Mestský úrad zaslal okresnému súdu požadované podklady v prílohe svojho listu z 29. februára 1996.

Pokynom z 9. apríla 1996 vo veci konajúci sudca nariadil termín pojednávania na 17. máj 1996 a nechal naň predvolať sťažovateľa a za žalovaného zástupcov mestského úradu, odboru mestských organizácií.

Okresný súd pojednávanie 17. mája 1996 konané iba za účasti sťažovateľa uznesením odročil na neurčito za účelom požiadania mestského úradu o podanie správy, či žalovaný je v likvidácii a kto je jeho právnym nástupcom (tieto skutočnosti žiadal dokladovať aj výpisom z obchodného registra). Mestský úrad reagoval na výzvu okresného súdu listom z 29. mája 1996, v ktorom mu oznámil, že žalovaný ukončil likvidáciu

k 31. januáru 1995 a požiadal o výmaz z obchodného registra, ktorý však ešte nebol vykonaný a z tohto dôvodu nebol určený ani právny nástupca žalovaného.

Pokynom súdnej kancelárii zo 6. júna 1996 vo veci konajúci sudca nechal opätovne vyzvať mestský úrad na oznámenie právneho nástupcu žalovaného v lehote 5 dní. Vo svojej odpovedi z 18. júna 1996 mestský úrad okresnému súdu oznámil, že žalovaný ešte nebol vymazaný z obchodného registra a nemá určeného právneho nástupcu. Mestský úrad v tomto liste okresnému súdu tiež prisľúbil, že po predložení rozhodnutia o výmaze žalovaného z obchodného registra mu toto rozhodnutie doručí.

Okresnému súdu bol 4. júla 1996 doručený list mestského úradu z 1. júla 1996, v ktorom mu oznamuje, že žalovaný v predmetnom spore bol vymazaný z obchodného registra bez právneho nástupcu. Na základe pokynu vo veci konajúceho sudcu zo 17. októbra 1996 okresný súd vyzval mestský úrad, aby mu v lehote 15 dní oznámil, či bol určený právny nástupca žalovaného, resp. či nedošlo k odkúpeniu tohto podniku iným právnym subjektom.

Mestský úrad reagoval na výzvu okresného súdu listom z 29. októbra 1996 (doručeným 31. októbra 1996), v ktorom okresnému súdu oznámil, že žalovaný bol vymazaný z obchodného registra bez právneho nástupcu. Súčasne mu v prílohe listu zaslal stanovisko Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky k otázke, kto má poskytovať náhradu za stratu na zárobku za subjekty, ktoré zanikli po likvidácii a boli vymazané z obchodného registra bez právneho nástupcu.

Z obsahu zápisnice spísanej na okresnom súde 18. decembra 1996 sa na okresný súd dostavil splnomocnený právny zástupca sťažovateľa, ktorému po jeho oboznámení sa so spisovým materiálom bola poskytnutá okresným súdom lehota 20 dní na úpravu žalobného návrhu.

Právny zástupca sťažovateľa listom zo 7. januára 1997 (doručeným v ten istý deň) zaslal okresnému súdu úpravu žalobného návrhu, v ktorej požiadal o pripustenie zmeny

návrhu v predmetnom konaní, ktorou požiadal o zmenu žalovaného na Slovenskú poisťovňu, a. s., odštepny závod K.

Dňa 22. januára 1997 bola predmetná vec pridelená podpredsedníčkou okresného súdu na ďalšie konanie predsedníčke senátu JUDr. S.

Vo veci konajúci sudca nechal pokynom z 18. februára 1997 požiadať o výpis z obchodného registra týkajúci sa žalovaného označeného v žalobe sťažovateľa.

Pokynom z 31. júla 1997 nariadil vo veci konajúci sudca pojednávanie v predmetnej veci na 8. september 1997 a nechal naň predvolať právneho zástupcu sťažovateľa, ako aj Slovenskú poisťovňu, a. s., ktorej súčasne zaslal list právneho zástupcu sťažovateľa zo 7. januára 1997.

Pojednávanie konané 8. septembra 1997, na ktorom sa nezúčastnil sťažovateľ ani jeho právny zástupca, bolo uznesením okresného súdu odročené na neurčito.

Na základe výzvy z 11. septembra 1997 právny zástupca sťažovateľa listom z 24. októbra 1997 (doručeným v ten istý deň) okresnému súdu oznámil, že odstupuje od zmluvy o poskytovaní právnej pomoci uzatvorenej so sťažovateľom z dôvodu neposkytovania potrebnej súčinnosti zo strany sťažovateľa.

Pokynom súdnej kancelárie zo 4. novembra 1997 nechal vo veci konajúci sudca požiadať Slovenskú poisťovňu, a. s., P. o oznámenie, či likvidovala nároky žalobcu, resp. v akom štádiu vybavenia sa nachádza nárok žalobcu, v lehote 10 dní.

Listom z 5. januára 1998 (doručeným 8. januára 1997) Slovenská poisťovňa, a. s., P. okresnému súdu oznámila, že nároky sťažovateľa dosiaľ nelikvidovala a že likvidáciu predmetných nárokov spravuje Slovenská poisťovňa, a. s., odštepny závod K.

Na základe pokynu zákonného sudcu v predmetnej veci zo 4. februára 1998 požiadal okresný súd listom z 9. februára 1998 obchodný register okresného súdu o vyhotovenie výmazu žalovaného označeného v žalobe.

V spise je priložený výpis z obchodného registra okresného súdu žalovaného označeného v žalobe zo 4. marca 1998.

Slovenská poisťovňa, a. s., pobočka P., listom z 10. decembra 1997 okresnému súdu oznámila, že nároky sťažovateľa dosiaľ nelikvidovala, pretože všetky doklady, ktoré predložil, zaslala na posúdenie svojmu odštepnému závodu K.

Pokynom zo 7. apríla 1998 okresný súd požiadal Slovenskú poisťovňu, a. s., aby mu v lehote 15 dní oznámila, či likvidovala nároky sťažovateľa, resp. v akom štádiu vybavenia sa nachádza jeho nárok.

Slovenská poisťovňa, a. s., pobočka P., listom z 23. apríla 1998 (doručeným 27. apríla 1998) okresnému súdu oznámila, že sťažovateľovi neplnila nárok na náhradu za stratu na zárobku.

Pokynom súdnej kancelárii z 28. apríla 1998 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby mu oznámil v lehote 15 dní, či došlo k uspokojeniu jeho nároku Slovenskou poisťovňou, a. s., resp. čo tomu bráni a či trvá na ďalšom prejednaní žaloby. Sťažovateľ odpovedal na výzvu okresného súdu listom z 5. mája 1998.

Vo veci konajúci sudca nariadil pokynom zo 16. júna 1998 na 9. september 1998 pojednávanie a nechal naň predvolať účastníkov konania.

Dňa 8. septembra 1998 podľa úradného záznamu z tohto dňa pripojeného v spise svoju neúčast' na pojednávaní telefonicky ospravedlnil právny zástupca Slovenskej poisťovne, a. s., z dôvodu kolízie pojednávaní.

Pojednávanie konané 9. septembra 1998 za neúčasti právneho zástupcu Slovenskej poisťovne, a. s., bolo odročené na 21. október 1998. Okresný súd výzvou z 9. septembra 1998 požiadal Slovenskú poisťovňu, a. s., o zaslanie stanoviska, či prejednala a likvidovala nároky sťažovateľa.

Listom z 25. septembra 1998 sťažovateľ podal návrh na rozšírenie svojej žaloby.

List sťažovateľa z 25. septembra 1998 bol na základe pokynu vo veci konajúceho sudcu z 29. septembra 1998 doručovaný Slovenskej poisťovni, a. s.

Okresný súd 21. októbra 1998 pojednával v neprítomnosti žalovaného a po vypočutí sťažovateľa uznesením odročil pojednávanie na neurčito za účelom vyžiadania si ďalších dokladov v predmetnej veci od sťažovateľa a jeho súčasného zamestnávateľa, ako aj za účelom nariadenia znaleckého dokazovania na výpočet straty na zárobku.

Spravbyť, a. s., P. na výzvu okresného súdu z 21. októbra 1998 reagovala podaním doručeným 29. októbra 1998.

Okresnému súdu bol 29. januára 1999 doručený list Sociálnej poisťovne, ústredia B., z 2. júna 1998, ktorým sťažovateľovi oznámila zvýšenie jeho čiastočného invalidného dôchodku od splátky za mesiac júl 1998.

Uznesením č. k. 17 C 52/92-200 z 22. februára 1999 okresný súd pribral do konania znalca Ing. E. O., B., za účelom výpočtu náhrady straty na zárobku sťažovateľa od 1. júla 1992 v lehote 2 mesiacov.

Znalec Ing. E. O. listom z 8. marca 1999 (doručeným 10. marca 1999) okresnému súdu oznámil, že vzhľadom na pracovnú vytáženosť na znaleckom posudku v predmetnej veci môže pracovať až v štvrtom štvrťroku 1999.

Na základe pokynu vo veci konajúceho sudcu z 10. marca 1999 okresný súd oznámil znalcomi, že súhlasí s predĺžením lehoty na podanie znaleckého posudku do 30. decembra 1999.

Slovenská poisťovňa, a. s., listom z 24. marca 1999 podala proti uzneseniu z 22. februára 1999 odvolanie.

Podľa úradného záznamu zákonný sudca z dôvodu polročnej stáže od 1. júna 1999 nenariadoval pojednávania v predmetnej veci a spis predložil do civilnej kancelárie.

Listom z 30. marca 1999 Slovenská poisťovňa, a. s., doplnila dôvody podaného odvolania z 24. marca 1999.

Okresný súd uznesením č. k. 17 C 52/92-206 vyzval Slovenskú poisťovňu, a. s., aby v lehote 10 dní písomne doplnila svoje odvolanie.

Listom z 21. decembra 1999 Slovenská poisťovňa, a. s., okresnému súdu opätovne zaslala svoj list z 30. marca 1999, ktorým doplnila dôvody svojho odvolania z 24. marca 1999.

Vo veci konajúci sudca pokynom z 28. decembra 1999 nechal vyhotoviť predkladaciu správu pre Krajský súd v Prešove.

Krajskému súdu v Prešove bol spisový materiál v predmetnej veci doručený 11. januára 2000.

Uznesením č. k. 1 Co 5/00-210 z 27. januára 2000 Krajský súd v Prešove zrušil uznesenie okresného súdu č. k. 17 C 52/92-200 z 22. februára 1999 vo výroku o uložení povinnosti Slovenskej poisťovni, a. s., zložiť preddavok na znalecké dokazovanie a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Pokynom z 22. februára 2000 nechal vo veci konajúci sudca doručiť uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 1 Co 5/00-210 z 27. januára 2000 účastníkom konania.

Na základe pokynu zákonného sudcu z 23. marca 2000 bol spis v predmetnej veci predložený znalcovi na vypracovanie znaleckého posudku.

Znalec Ing. E. O. listom z 5. apríla 2000 oznámil, že predmetný posudok vzhľadom na svoju pracovnú zaťaženosť bude môcť vypracovať až koncom roka 2000. V predmetnom liste súčasne okresnému súdu odporučil pribratie iného znalca do konania, ktorý by znalecký posudok mohol vypracovať skôr.

Právny zástupca sťažovateľa Mgr. S. I. listom zo 4. júla 2000 okresnému súdu podal návrh, aby uložil súdnemu znalcovi povinnosť vypracovať znalecký posudok prednostne, pričom svoj návrh odôvodnil skutočnosťou, že konanie v predmetnej veci nie je dosiaľ od roku 1992 skončené a finančná situácia sťažovateľa je značne nepriaznivá a závislá od výsledku konania.

List právneho zástupcu sťažovateľa zo 4. júla 2000 bol na základe pokynu vo veci konajúceho sudcu z 10. júla 2000 zaslaný znalcovi, u ktorého sa nachádzal spisový materiál v predmetnej veci.

Vo veci konajúci sudca nechal pokynom zo 17. júla 2000 zistiť, či znalci Ing. K. K. a Ing. M. S. nemôžu vypracovať znalecký posudok v predmetnej veci v priebehu mesiacov august - september 2000.

Na základe pokynu vo veci konajúceho sudcu z 5. októbra 2000 okresný súd ustanovenému znalcovi oznámil, že súhlasí s predĺžením lehoty na vypracovanie znaleckého posudku do 31. decembra 2000.

Znalec Ing. E. O. zaslal okresnému súdu na vedomie svoje výzvy z 9. októbra 2000 a 18. októbra 2000 adresované sťažovateľovi na doloženie dokladov potrebných pre

vypracovanie znaleckého posudku. Znalec Ing. E. O. 22. decembra 2000 predložil v predmetnej veci okresnému súdu znalecký posudok č. 1/99 z 15. decembra 2000 a faktúru č. 11/2000 z 20. decembra 2000, ktorou si vyúčtoval odmenu za vypracovanie znaleckého posudku.

Pokynom z 5. januára 2001 nechal vo veci konajúci sudca zaslať doručený znalecký posudok z 15. decembra 2000 účastníkom konania spolu s výzvou, či žiadajú o výsluch znalca alebo doplnenie znaleckého dokazovania v predmetnej veci. Sťažovateľ sa k podanému znaleckému posudku vyjadril listom z 15. januára 2001, v ktorom okrem iného požiadal aj o osobnú účasť znalca na pojednávaní.

Zákonný sudca pokynom z 28. februára 2001 nariadil termín pojednávania na 11. apríl 2001 a nechal naň predvolať účastníkov konania aj ustanoveného znalca.

Okresnému súdu bolo 23. marca 2001 doručené podanie sťažovateľa z toho istého dňa.

Pojednávanie konané na okresnom súde 11. apríla 2001 za neprítomnosti žalovaného bolo po vypočutí sťažovateľa a znalca Ing. E. O. uznesením odročené na neurčito za účelom doplnenia znaleckého posudku v lehote do 30. júna 2001.

Dňa 15. júna 2001 bol okresnému súdu doručený list znalca Ing. E. O. z 13. júna 2001, v ktorom požiadal o oznámenie, či má vypracovať znalecký posudok vrátane výpočtu náhrady za stratu na zárobku aj za obdobie po 1. januári 2000.

Znalec Ing. E. O. doručil doplnok k znaleckému posudku č. 1/99 (evidovaný pod č. 2/2001) z 30. júna 2001 okresnému súdu 13. júla 2001. Na základe pokynu vo veci konajúceho sudcu z 25. júla 2001 bol uvedený doplnok následne doručený účastníkom konania spolu s výzvou, aby sa k nemu v lehote 10 dní vyjadrili a taktiež aby okresnému súdu v tej istej lehote oznámili, či trvajú na vypočutí znalca na pojednávaní.

Sťažovateľ listom zo 17. augusta 2001 okresnému súdu na základe jeho výzvy oznámil, že trvá na vypočutí znalca na pojednávaní, a súčasne navrhol, aby okresný súd nariadil v predmetnej veci kontrolný znalecký posudok.

Okresný súd sťažovateľa na základe pokynu vo veci konajúceho sudcu z 26. septembra 2001 vyzval, aby v lehote 10 dní svoje podanie zo 17. augusta 2001 doplnil tak, že konkrétne uvedie, v ktorých častiach je znalecký posudok podľa neho nesprávny, aby sa k jeho námietkam mohol vyjadriť znalec a prípadne doplniť znalecký posudok. Sťažovateľ na výzvu okresného súdu reagoval podaním z 8. októbra 2001.

Vo veci konajúci sudca nechal pokynom z 9. októbra 2001 zaslať podanie sťažovateľa z 8. októbra 2001 Slovenskej poisťovni, a. s., ako aj znalcovi na vyjadrenie, pričom znalec mal v lehote 20 dní okresnému súdu oznámiť, či na podanom znaleckom posudku trvá, alebo v tej istej lehote vypracovať jeho doplnenie.

Znalec Ing. E. O. listom z 23. októbra 2001 zaslal svoje vyjadrenie k sťažovateľovým námietkam k podanému znaleckému posudku a jeho doplnku.

Listom z 18. januára 2002 právny zástupca sťažovateľa okresnému súdu oznámil, že vypovedal splnomocnenie udelené mu na zastupovanie sťažovateľa v predmetnom spore.

Vo veci konajúci sudca pokynom z 5. apríla 2002 nariadil na 5. jún 2002 pojednávanie v predmetnej veci, na ktoré nechal predvolať účastníkov konania.

Vo veci konajúci sudca následne pokynom z 18. mája 2002 nechal na nariadené pojednávanie predvolať priamo sťažovateľa.

Pojednávanie konané 5. júna 2002, ktorého sa zúčastnil sťažovateľ, ako aj zástupkyňa Sociálnej poisťovne, bolo po vypočutí účastníkov konania uznesením odročené na neurčito s tým, že v predmetnej veci bude nariadené kontrolné znalecké dokazovanie.

Uznesením č. k. 17 C 52/92-278 zo 14. októbra 2002 okresný súd pribral do konania znalkyňu Ing. K. K., P., ktorej uložil vykonať kontrolný znalecký posudok a posúdiť správnosť záverov znalca Ing. E. O. s prihliadnutím na námietky sťažovateľa z 8. októbra 2001 v lehote 30 dní.

Slovenská poisťovňa, a. s., listom z 29. októbra 2002 okresnému súdu oznámila, že v súlade so zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni v znení neskorších predpisov prechádza výkon agendy poistenia zodpovednosti zamestnávateľa za škodu spôsobenú pri pracovnom úraze a chorobe z povolania od 1. apríla 2002 zo Slovenskej poisťovne, a. s., B. na Sociálnu poisťovňu B. Zároveň uviedla, že *„Pre zjednodušenie odovzdávania agendy v prípadoch, kde v súvislosti s jej výkonom je vedené súdne konanie by bolo vhodné, aby súdy po určitý čas nevytyčovali pojednávania, ani nevyžadovali od účastníkov úkony, nakoľko pri odovzdávaní agendy je potrebné zachytiť stav k určitému termínu“*.

Znalkyňa Ing. K. K. listom z 19. novembra 2002 (doručeným 25. novembra 2002) požiadala okresný súd o zaslanie spisového materiálu v predmetnej veci, ktorý jej bol následne doručený 17. januára 2003.

Listom z 2. januára 2003 znalkyňa Ing. K. K. požiadala o predĺženie lehoty na spracovanie znaleckého posudku o 30 dní.

Okresný súd na základe pokynu vo veci konajúceho sudcu z 8. januára 2003 predĺžil znalkyni Ing. K. K. lehotu na vypracovanie znaleckého posudku do 10. februára 2003. Listom z 9. februára 2003 znalkyňa Ing. K. K. opätovne okresný súd požiadala o predĺženie lehoty na spracovanie znaleckého posudku, a to z dôvodov *„preskúmania a doplnenia údajov o zárobku žalobcu (sťažovateľa) za rok 2002“*, pričom okresnému súdu oznámila, že po predložení týchto údajov znalecký posudok vypracuje *„v čo najkratšej lehote“*.

Na základe pokynu sudcu z 18. februára 2003 okresný súd oznámil znalkyni Ing. K. K., že súhlasí s predĺžením lehoty na vypracovanie znaleckého posudku do 31. mája 2003.

Znalkyňa Ing. K. K. v prílohe listu z 21. februára 2003 zaslala znalecký posudok č. 2/2003 spolu s vyúčtovaním.

Pokynom zo 6. marca 2003 nechal vo veci konajúci sudca doručiť znalecký posudok č. 2/2003 z 21. februára 2003 účastníkom konania spolu s výzvou, aby mu v lehote 10 dní oznámili, či požadujú vypočutie znalca v predmetnom konaní.

Uznesením č. k. 17 C 52/92-302 z 10. marca 2003 bola znalkyni Ing. K. K. priznaná odmena za podaný znalecký posudok. Pokynom z 19. marca 2003 nechal vo veci konajúci sudca uznesenie z 10. marca 2003 doručiť účastníkom konania a znalkyni Ing. K. K.

Žalovaný sa listom z 24. marca 2003 vyjadril k podanému znaleckému posudku, pričom v jeho závere navrhol okresnému súdu vyhotoviť doplňujúci znalecký posudok.

Listom z 28. marca 2003 sťažovateľ požiadal o vypočutie znalkyne Ing. K. K. v predmetnej právnej veci.

Listom z 10. apríla 2003 právna zástupkyňa sťažovateľa požiadala o vytýčenie termínu pojednávania v predmetnej veci a taktiež o vypočutie súdnej znalkyne Ing. K. K. na pojednávaní.

Pokynom z 5. mája 2003 nechal vo veci konajúci sudca doručiť vyjadrenie žalovaného z 24. marca 2003 právnej zástupkyňi sťažovateľa, ako aj znalkyni Ing. K. K. spolu s výzvou, aby sa k nemu v lehote 15 dní vyjadrila, prípadne svoj znalecký posudok v tej istej lehote doplnila.

Uznesením č. k. 17 C 52/92-310 z 29. apríla 2003 okresný súd priznal znalcovi Ing. E. O. odmenu za vypracovanie znaleckého posudku.

Pokynom zo 6. mája 2003 nechal vo veci konajúci sudca uznesenie č. k. 17 C 52/92-310 z 29. apríla 2003 doručiť účastníkom konania, ako aj znalcovi Ing. E. O. Znalec Ing. E. O. listom z 21. mája 2003 podal proti uzneseniu z 29. apríla 2003 odvolanie.

Okresný súd znalca Ing. E. O. na základe pokynu zákonného sudcu z 29. mája 2003 vyzval, aby mu obratom zaslal 2 rovnopisy odvolania potrebné pre procesné úkony. Následne bolo odvolanie na základe pokynu sudcu zo 6. júna 2003 doručené účastníkom konania.

Listom zo 16. júna 2003 vyzval okresný súd účastníkov konania, aby sa v lehote 7 dní vyjadrili k podanému odvolaniu znalca Ing. E. O. Žalovaný reagoval na výzvu okresného súdu podaním z 23. júna 2003, v ktorom mu navrhol, aby uznesenie z 29. apríla 2003 potvrdil.

Pokynom zo 17. júla 2003 nechal vo veci konajúci sudca vyhotoviť predkladaciu správu pre Krajský súd v Prešove, ktorému bol následne tento spisový materiál doručený 1. augusta 2003.

Uznesením č. k. 1 Co 255/03-318 z 30. septembra 2003 Krajský súd v Prešove potvrdil uznesenie z 29. apríla 2003. Uvedené uznesenie bolo spolu so spisovým materiálom okresnému súdu doručené 10. októbra 2003.

Pokynom zo 14. októbra 2003 nechal vo veci konajúci sudca uznesenie Krajského súdu v Prešove z 30. septembra 2003 doručiť účastníkom konania, ako aj znalcovi.

Znalkyňa Ing. K. K. sa listom z 29. decembra 2003 (doručeným 8. januára 2004) vyjadrila k podaniu žalovaného.

Pokynom súdnej kancelárii z 30. januára 2004 vo veci konajúci sudca nariadil v predmetnej veci pojednávanie na 24. marec 2004.

Právna zástupkyňa sťažovateľa podaním zo 16. februára 2004 navrhla okresnému súdu rozšírenie žaloby o nárok na zaplatenie úrokov z omeškania z priznanej istiny. Uvedené podanie zo 16. februára 2004 bolo 9. marca 2004 doručené Sociálnej poisťovni, ktorá sa k uvedenému podaniu vyjadrila listom z 22. marca 2004.

Pojednávanie konané na okresnom súde 24. marca 2004 bolo po vypočutí znalkyne Ing. K. K., sťažovateľa a jeho právnej zástupkyne uznesením odročené za účelom vyhlásenia rozsudku. Na pojednávaní konanom 30. marca 2004 okresný súd rozhodol rozsudkom č. k. 17 C 52/92-337 (právoplatným 25. júna 2004), ktorým okrem iného zaviazal žalovaného uhradiť sťažovateľovi sumu 351 879 Sk s príslušenstvom, ako aj s trovami konania.

Podaním z 30. marca 2004 právna zástupkyňa sťažovateľa vyčíslila trovy právneho zastúpenia v predmetnom konaní.

V spise sa ďalej nachádzala žiadosť vo veci konajúceho sudcu (nebol na nej uvedený dátum) o predĺženie lehoty na napísanie rozhodnutia v predmetnej veci z dôvodu časovej náročnosti potrebnej na vypracovanie rozhodnutia do 30. mája 2004.

V prílohe listu zo 14. júla 2004 okresný súd sťažovateľovi vrátil doklady, ktoré v predmetnej veci predložil.

III.

1. Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy: „Každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).“

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty,

dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (I. ÚS 10/98).

Otázku existencie zbytočných prietahov v konaní, a tým aj porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníka konania a spôsobu, akým v konaní postupoval súd (napr. II. ÚS 74/97, I. ÚS 70/98). Tieto tri kritériá zohľadňuje pri namietanom porušení práva na prerokovanie veci súdom v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd aj Európsky súd pre ľudské práva (III. ÚS 111/02, III. ÚS 29/03).

A) Predmetom posudzovaného konania pred okresným súdom je žaloba o plnenie pracovnoprávneho nároku sťažovateľa, ktorým je náhrada za stratu na zárobku. Z obsahu súdneho spisu, z vyjadrení sťažovateľa a okresného súdu ani z nimi predložených na vec sa vzťahujúcich listín ústavný súd nezistil žiadnu skutočnosť svedčiacu o osobitnej skutkovej alebo právnej zložitosti veci. Podľa názoru ústavného súdu skutočnosť, že v priebehu konania dochádzalo tak k zmene účastníkov konania, ako aj k zmene samotného žalobného návrhu, nie je dôsledkom zložitosti predmetnej veci, ale rozšírenia peňažných nárokov sťažovateľa počas trvania tohto súdneho sporu a prechodu povinností plniť tieto nároky na nové subjekty, t. j. dôsledkom neprimerane dlhého konania v predmetnej veci.

B) Správanie sťažovateľa ako účastníka konania ústavný súd hodnotí ako aktívne. Sťažovateľ bol takmer počas celého konania zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, reagoval na výzvy okresného súdu, poskytoval súdu potrebnú súčinnosť pri zabezpečovaní listinných dôkazov a pod. Ústavný súd v správaní sťažovateľa zistil iba ojedinelé nedostatky (napr. neúčast' sťažovateľa na pojednávaní konanom na okresnom súde 8. septembra 1997, neposkytnutie súčinnosti znalcovi v stanovenej lehote), v dôsledku ktorých však podľa ústavného súdu nedošlo k závažnejšiemu spomaleniu postupu súdu v predmetnom konaní.

C) Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup okresného súdu v predmetnej veci.

V rámci svojej judikatúry už ústavný súd vyslovil, že napriek tomu, že jurisdikcia ústavného súdu („rationae temporis“) sa vzťahuje na obdobie po 15. februári 1993, v rámci posúdenia základnej otázky – či sa vec s'ťažovateľa prerokovala na okresnom súde v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy bez zbytočných priet'ahov – treba prihliadnuť aj na deň začatia konania na okresnom súde a dobu, ktorá v konaní uplynula do 15. februára 1993 (III. ÚS 18/00). Ústavný súd preto pri svojom rozhodovaní v súlade so spomínanou judikatúrou prihliadol aj na skutočnosť, že do založenia jurisdikcie ústavného súdu 15. februára 2003 predmetné konanie trvalo viac ako 6 mesiacov (návrh bol s'ťažovateľom podaný na okresnom súde 29. júla 1992).

V prípade, že ústavný súd v preskúvanom konaní nezistil žiadne významnejšie obdobia nečinnosti okresného súdu, ktoré by samy osebe odôvodňovali vyslovenie záveru o porušení práva s'ťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a celkovú dobu konania pred okresným súdom nemožno vo vzťahu k tomuto právu považovať za ospravedliteľnú, na vyslovenie záveru o porušení s'ťažovateľovho práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy podľa názoru ústavného súdu postačuje len poukázať na okolnosti, ktoré prispeli k celkovej dĺžke konania.

Ústavný súd však už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že k zbytočným priet'ahom v súdnom konaní môže dôjsť nielen nekonaním príslušného súdu, ale aj nesprávnou (neefektívnou) činnosťou súdu, ktorá nesmeruje k odstráneniu právnej neistoty účastníka súdneho konania vo veci, s ktorou sa na súd obrátil (II. ÚS 2/01).

O neefektívnej činnosti okresného súdu v preskúvanom konaní svedčí aj skutočnosť, že prvý rozsudok v predmetnej veci z 30. júna 1994 bol v dôsledku s'ťažovateľovho odvolania zrušený uznesením Krajského súdu v Košiciach z 9. mája 1995 z dôvodu nesprávneho právneho posúdenie predmetnej veci okresným súdom,

nepreskúmateľnosti ustáleného záveru súdu o zárobku sťažovateľa a procesného pochybenia okresného súdu.

V období po 19. máji 1995, t. j. po vrátení spisového materiálu v predmetnej veci z odvolacieho súdu, okresný súd realizoval procesné úkony, ktorými preskúmaval existenciu procesných podmienok konania, predovšetkým procesnej spôsobilosti žalovaného z dôvodu vzniknutej vady doručenia. Aj pojednávanie konané 17. mája 1996 bolo okresným súdom odročené za účelom zistenia právneho nástupcu žalovaného. V období nasledujúcom po tomto pojednávaní sa okresný súd počas viac ako 7 mesiacov obmedzil vo svojej činnosti iba na opakované zasielanie výziev mestskému úradu na oznámenie právneho nástupcu žalovaného. Až 18. februára 1997 bola okresným súdom zaslaná výzva registrovému súdu, ktorý má zákonné oprávnenie na vyhotovovanie výpisov z obchodného registra, t. j. na podávanie relevantných informácií o subjektoch zapísaných do obchodného registra. Uvedený postup okresného súdu, ktorým zisťoval procesnú spôsobilosť žalovaného, nemožno podľa názoru ústavného súdu hodnotiť ako taký, ktorý smeroval plynulo a efektívne k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania.

Ani postup okresného súdu v období po pojednávaní konanom 8. septembra 1997 nemožno označiť za efektívny, resp. za postup, ktorý by prispel k ďalšiemu posunu pri riešení merita veci. Pojednávanie konané 8. septembra 1997 okresný súd odročil za účelom zistenia skutočnosti, či si sťažovateľ škodu v predmetnej veci uplatnil v Slovenskej poisťovni, a. s. Počas obdobia nasledujúceho po tomto pojednávaní sa okresný súd vo svojej činnosti až do 21. októbra 1998 napriek skutočnosti, že Slovenská poisťovňa, a. s., už listom doručeným 8. januára 1998 okresnému súdu oznámila, že nároky sťažovateľa dosiaľ nelikvidovala, obmedzil iba na opätovné zisťovanie uvedenej skutočnosti bez toho, aby v predmetnej veci pristúpil aj k vykonaniu ďalších procesných úkonov, ktoré by smerovali k vyriešeniu merita veci.

Uznesením č. k. 17 C 52/92-200 z 22. februára 1999 okresný súd pribral do konania znalca a súčasne zaviazal Slovenskú poisťovňu, a. s., na zaplatenie preddavku na trovy znaleckého dokazovania. Proti tomuto uzneseniu podala Slovenská poisťovňa, a. s.,

podaním doručeným okresnému súdu 25. marca 1999 odvolanie, ktorého dôvody doplnila ďalším podaním doručeným 6. apríla 1999. Spisový materiál v predmetnej veci však bol v dôsledku nečinnosti a aj v dôsledku nedôslednej činnosti okresného súdu (uznesením doručeným 10. decembra 1999 vyzval Slovenskú poisťovňu, a. s., na doplnenie dôvodov odvolania, hoci ich už doplnila podaním zo 6. apríla 1999) doručený odvolaciemu súdu až 28. decembra 1999, t. j. po viac ako 8 mesiacoch, čo malo za následok vznik prieťahu v konaní.

O neefektívnej činnosti okresného súdu v priebehu ďalšieho obdobia v predmetnom konaní svedčí tiež uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 1 Co 5/00-210 z 27. januára 2000, ktorým zrušil uznesenie okresného súdu z 22. februára 1999 vo výroku o uložení povinnosti zaplatiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania opätovne z dôvodu procesného pochybenia okresného súdu.

Ústavný súd pri svojom rozhodovaní v predmetnej veci taktiež zohľadnil skutočnosť, že okresný súd mohol dôraznejším postupom, predovšetkým využitím procesných prostriedkov, ktoré mu na tento účel zákon zveruje vo vzťahu k súdnemu znalcovi [napr. ustanovením nového znalca v predmetnej veci alebo využitím poriadkových opatrení podľa § 53 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) na zabezpečenie súčinnosti znalca], urýchliť konanie v predmetnej veci pri zabezpečovaní súdnoznaleckého posudku.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry konštatoval, že ak je konanie pred okresným súdom poznačené zbytočnými prieťahmi v dôsledku neefektívnej činnosti okresného súdu, postačuje len vymedzenie najzávažnejších období takejto neefektívnej činnosti, ktoré možno kvalifikovať ako zbytočné prieťahy (m. m. II. ÚS 131/02).

Vzhľadom na skutočnosť, že na celkovej dĺžke konania v predmetnej veci mali rozhodujúci podiel aj viaceré už vyššie uvedené nedostatky v činnosti okresného súdu, ústavný súd posúdil predmetné konanie ako pomalé a neúčinné, t. j. ako konanie so zbytočnými prieťahmi zavinenými okresným súdom, v dôsledku čoho došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prieťahov podľa

čl. 48 ods. 2 ústavy. Vzhľadom na vyššie uvedené nemožno dobu predmetného konania vedeného na okresnom súde považovať v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy za ústavne akceptovateľnú. Ústavný súd preto dospel k záveru, že uvedené práva sťažovateľa boli porušené.

2. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti žiadal aj o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 100 000 Sk z dôvodu spôsobenej majetkovej aj nemajetkovej ujmy, pričom v rámci jej zdôvodnenia uviedol: *„Majetková ujma mi bola spôsobená tým, že doteraz bez rozhodnutia súdu mi nebola vyplatená náhrada za pracovný úraz. Nemajetková ujma mi bola spôsobená, tým, že nečinnosťou Okresného súdu v Prešove, ktorý od roku 1992, od podania návrhu doteraz právoplatne nerozhodol vo veci samej a ja som sa nemohol domôcť svojich práv.“*

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa ustanovenia § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa ustanovenia § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda boli porušené, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Pretože porušenie základného práva sťažovateľa, ktoré ústavný súd zistil, nemožno napraviť obnovením stavu pred jeho porušením a výrok ústavného súdu deklarujúci toto porušenie nemožno vzhľadom na okolnosti prípadu považovať za dostatočnú a účinnú nápravu, priznal ústavný súd sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd považoval v tomto prípade za primerané priznať sťažovateľovi sumu 20 000 Sk ako finančnú úhradu nemajetkovej ujmy spočívajúcej najmä v pretrvávajúcom stave právnej neistoty sťažovateľa v dôsledku nečinnosti, resp. neefektívnej činnosti

okresného súdu. Pri posúdení závažnosti ujmy sťažovateľa, a tým aj výšky primeraného finančného zadosťučinenia prihliadal ústavný súd na nedostatky v činnosti okresného súdu, ktoré zapríčinili neprimerane dlhé konanie v predmetnej veci, ako aj na ďalšie konkrétne okolnosti posudzovaného prípadu, predovšetkým na predmet sporu.

Úhrada majetkovej ujmy sťažovateľa do úvahy neprichádzala, keďže medzičasom okresný súd v predmetnej veci rozhodol rozsudkom č. k. 17 C 52/92-337 z 30. marca 2004, ktorý nadobudol právoplatnosť 25. júna 2004.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd vo zvyšnej časti uplatnenému primeranému finančnému zadosťučineniu v návrhu sťažovateľa nevyhovel.

3. Právny zástupca sťažovateľa vo svojej sťažnosti žiadal priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom vo výške 14 936 Sk pozostávajúcich z trov za štyri úkony právnej služby (prevzatie a prípravu veci, doplnenie ústavnej sťažnosti, opravu petitu ústavnej sťažnosti, vyjadrenie k výzve ústavného súdu z 12. júla 2004), pričom ju žiadal uhradiť na svoj účet do jedného mesiaca od právoplatnosti nálezu.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1 ods. 3, § 13 ods. 8 prvej vety v spojení s § 16, § 1 ods. 3, § 17 ods. 2, § 19 ods. 3, § 22 a § 25 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 163/2002 Z. z.“) s tým, že predmet konania podľa čl. 127 ústavy pred ústavným súdom, ktorým sú základné práva a slobody, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, v zásade nie je oceníteľný peniazmi. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v období od 1. januára 2004 v konaní pred ústavným súdom predstavuje 4 540 Sk (základom pre výpočet je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2003 vo výške 13 602 Sk) a hodnota režijného paušálu je 136 Sk.

Ústavný súd akceptoval v súvislosti s účelným poskytovaním právnej pomoci sťažovateľovi v danej veci dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia vrátane prvej porady s klientom a písomné podanie ústavnému súdu zo 14. mája 2004). Nárok na úhradu ďalších dvoch právnym zástupcom sťažovateľa označených úkonov právnej služby ústavný súd nepriznal, pretože tieto spočívali iba v doplnení náležitostí písomného podania (sťažnosti) právnym zástupcom na základe výzvy ústavného súdu (právny zástupca v ňom iba upravil petit sťažnosti a ďalším podaním špecifikoval svoje trovy konania a oznámil ústavnému súdu, že súhlasí s upustením od konania verejného ústneho pojednávania v predmetnej veci).

Za dva úkony právnej služby podľa vyhlášky č. 163/2002 Z. z. patrí právnenmu zástupcovi sťažovateľa odmena v sume 9 080 Sk (vyčíslenej ako 2 x 4 540 Sk), ako aj dvakrát hodnota paušálnej náhrady hotových výdavkov spolu vo výške 272 Sk (vyčíslenej ako 2 x 136 Sk). Trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú preto celkom sumu 9 360 Sk.

Keďže ústavný súd po splnení podmienok ustanovil sťažovateľovi právneho zástupcu na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, uložil Kancelárii ústavného súdu uhradiť ustanovenému právnenmu zástupcovi trovy právneho zastúpenia sťažovateľa vo výške 9 360 Sk.

Podľa ustanovenia § 31a zákona o ústavnom súde sa na konanie pred ústavným súdom použijú primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Podľa § 148 ods. 1 OSP štát má podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil, pokiaľ u nich nie sú predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov. Vzhľadom na uvedené ústavný súd zároveň uložil okresnému súdu povinnosť uhradiť štátu trovy právneho zastúpenia na účet Kancelárie ústavného súdu v Štátnej pokladnici do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Z vyššie uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd vo zvyšnej časti uplatnenému nároku na priznanie trov konania v sťažnosti sťažovateľa nevyhovel.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. októbra 2004